

"NOVAMED KADIN GREVİNDE MUTLU SON!"

GERÇEKTEN VAR MI?

AYŞEGÜL MEYDAN VE NURAN TÜZÜN İLE NOVAMED GREVİ VE SONRASI

Söyleşi: Burcu Tokat, Özlem Pehlivaner

Mart 2009, İstanbul

Novamed grevini örgütleyen kadınlardan Ayşegül Meydan ve Nuran Tüzün ile eylem sürecini ve sonrasını konuştuk. Söyleşide Novamed içinde kadınların yeni koşullarını ve örgütlenmeyi merkeze aldık. Kadınların uzun soluklu mücadelesi sonucunda hem neler kazanıldığını, hem de eylemi yapan kadınlar olarak eylemden sonra iş yerindeki konumlarının nasıl olduğunu ve eylemin onlara neler “kazandırdığını” konuştuk. Novamed’li kadınlar grev sürecinde başarılı oldular, ama mücadeleleri henüz bitmedi; çünkü sendika, fabrika içinde yeterli çoğunluğa ulaşamaz ise 2010 yılında yapılacak sözleşme yenilemesinde tüm sendikalı kadınların iş akdi feshedilebilir.

Novamed, merkezi Almanya’da bulunan Fresenius Medical Care’e ait bir fabrika. FMC küresel piyasaya hem diyaliz ürünleri hem de diyaliz tedavi hizmetleri süren çokuluslu bir şirket. Tüm dünyada 45 ülkedeki, Avrupa’da 12 merkezdeki ve Türkiye’de de Antalya Serbest Bölge’deki faaliyetleriyle dev bir tekel durumunda. Faaliyet gösterdiği tüm bu merkezlerde çalışanların sendikaları ve sendikal hakları var. Bugüne kadar sadece Antalya’da yoktu; ama artık orada da var. Çünkü 82 kadın işçi 26 Eylül 2006 tarihinden başlayarak bir yılı aşkın bir süre boyunca grev yaptı.

325 işçiden sadece 15 kişilik teknik personelin erkek olduğu fabrikada üretimde çalışan kadınlar, iş güvencelerini sağlamak, kimyasal zehirlenmeye karşı sağlık önlemlerinin alınmasını sağlamak, tuvalet ihtiyacı sürelerinin dakikayla sayılmasına karşı çıkmak, ne zaman doğuracaklarına işverenlerinin yerine kendileri karar verebilmek, kadın olmaları nedeniyle yöneticiler tarafından aşağılanmamak, insanca şartlarda çalışmak, emeklerinin karşılığını almak ve sendikal örgütlülüklerini korumak için grevdeydiler.

İstanbul’da, İzmir’de, Ankara’da ve Antakya’da kadın örgütleri ve kadın kurumları tarafından dayanışma ve greve destek ağları örgütlendi. Novamed Greviyle Dayanışma

Kadın Platformları eylemliliğın takipçisi oldu, kadınların organize ettiği ve kadınların katıldığı etkinlikler örgütledi. Geçen üç yılın ardından, Novamed grevini örgütleyen kadınlardan Ayşegül Meydan ve Nuran Tüzün ile eylem sürecini ve sonrasını konuştuk. Novamed içinde kadınların yeni koşullarını ve örgütlenmeyi merkeze alan bir söyleşi yaptık. Kadınların uzun soluklu mücadelesiyle neler kazanıldığını, eylemi yapan kadınlar olarak eylemden sonra iş yerindeki konumlarını ve eylemin onlara “kazandırdıklarını” konuştuk. Novamed’li kadınlar grev sürecinde başarılı oldular, ama mücadeleleri henüz bitmedi; çünkü sendika, fabrika içinde yeterli çoğunluğa ulaşamaz ise 2010 yılında yapılacak sözleşme yenilemesinde tüm sendikalı kadınların iş akdi feshedilebilir.

Novamed’de sendika çalışması nasıl başladı? Siz nasıl dahil oldunuz? Örgütlendikten sonra nasıl tepkilerle karşılaştınız?

Ayşegül: Benim adım Ayşegül Meydan. Novamed’de sekiz seneden beri görev yapmaktayım. Bizim işyerimizde üç ayrı bölge var: Üretim, bayanların ağırlıklı olduğu bölge; depo, ürünlerin gelip raflara konup işlendiği yer; bir de sterilizasyon, yani bizim bu ürettiğimiz setlerin dezenfekte edilip daha sonra, sipariş edilen yerlere gönderileceği bölüm. Oralarda erkekler çalışıyor. Biz sendikayla 2004 yılında tanıştık. O zamanlarda tabii bu çalışmaları gizli yürütüyorduk. İlk etapta sayımız çok değildi. Üç erkek buraya sendikanın gelmesiyle ilgili bir düşünce ortaya attı. Bu erkeklerden biri, içindeki malların üretilip dışarıya taşındığı yerde çalışıyordu. Daha sonra bunları kadınlara, orada çalışanlara nasıl söyleriz diye düşünmeye başladık. Biz ilk etapta on beş kişi bir evde toplandık. İşte o zaman bize sendikanın ne olduğu anlatıldı; hani o anlamda birazcık bir şeyler öğrenmeye başladık. Ondan sonra da biz bu süreç içerisinde yüz-yüz elli kişi falan olduk, çok uzun bir süreç olduğu için hatırlamıyorum, yanlış bir sayı da vermek istemiyorum. O dönemlerde “biz bu kadar kadını nasıl örgütleyeceğiz?” diyorduk aramızda konuşurken; azınlıkla olabilecek bir olay değil bu. Endişelerimiz vardı: Gelmezler, yapmazlar; nasıl ikna edeceğiz, nasıl konuşacağız; işveren bunu duyarsa bizi kapının önüne koyar... Bunlar istemediğimiz durumlar, işçiyiz sonuçta. Saklı gizli yürütüyorduk bu faaliyeti. Yakın, samimi bulduğumuz insanlara anlatıyorduk ilk önce. Örneğin, ben Nuran ile iyi arkadaşsam, o üye değilse ya da düşünmüyorsa, işte ben onunla konuşuyorum, onu ikna ediyorum... Öyle diye diye biz örgütlendik. Bizden önce zaten herhangi bir örgütlenme yoktu, sözleşmeler yoktu. Biz sıfırdan başladık. Antalya Serbest Bölgesi’nde böyle bir hareket de yoktu. Biz sıfırdan başladık. Örgütlenme, ardından grev, hepsi bizimle başladı. Biz çoğaldıktan sonra bakanlıktan onay aldık. Onay aldıktan sonra birazcık daha çoğalmaya yönelmiştik. O dönem içinde işveren kimlerin sendikalı olup olmadığını bilmiyordu. Bize ilk bu sendikayı getirenlerden biri, bu isim listesini yönetime veriyor. Sayın genel müdürümüz aldı eline işte listeyi, “bakın listeler burada” dedi, sendikalı

olan kadınlara “siz mafyavari işler yapıyorsunuz” gibi çok ağır ithamlarda bulundu. Sendika da bununla ilgili olarak o dönemde gerekli girişimde bulundu.

Tam olarak ne gibi ithamlarda bulundular? Sendika somut olarak ne yaptı?

Nuran: “Sizler el altından gizli işler çeviriyorsunuz. Kendinizi ne zannediyorsunuz?” vb. Herkesin içinde aşağılıyorlardı. Hatta çoğumuzun sendikaya üye oluş tarihi; şefimizin doğum gününe denk gelmiş. Bunu bile mesele yaptılar, “başka gün olsaydınız? Niye bu gün oldunuz?” şeklinde. Hatta bazı arkadaşlarımızı belge çalmakla suçladı. Sendika o dönemde bazı müdürler hakkında savcılığa suç duyurusunda bulundu.

Sendikadan beklentileriniz tam olarak nelerdi?

Ayşegül: Bizim ilk hedefimiz oraya sendikayı getirmek, sonra da istediğimiz hakların teminatını kabul ettirmektir. Taleplerimiz çok özgün talepler değildi, insani taleplerdi. Mesela hakarete uğramamak, tuvalet hakkı gibi. Bizde kına yapmak yasaktır. Yasak olduğu için bunu yabancı yönetime açıklayamıyorsun. Makyaj malzemesi kullanamıyorsun; takı, küpe yok sadece alyans var. Mesela biri kına yakıyor, bizim örf âdetlerimizde vardır, şef diyor ki, kaldırıyor elini, “bundan sonra elinize kına yakmak yasak.” Hem rencide ediyor hem de örf ve âdetlerimizde yer alan bir şeyi farklı bir insana farklı bir şekilde anlatmaya çalışıyor. Ama sırf kadınların olması tabii ki bir kadın hareketi özelliği kazandırdı. Hem işimizin teminatı hem de çalışma koşullarının iyileştirilmesi artık maddiyat anlamında (çünkü maddiyat bizim için önemli değildi, daha ikinci üçüncü plandaydı) taleplerimiz vardı; ama tabii ki iş alanında insanlara davranış bizim için önemliydi. İş koşulları önemli; çünkü çok hızlı çalışıyoruz biz, hafifletilmesi ya da bayanları daha ağır işlerde çalıştırmak yerine o bölgelere erkek personel alınması gibi taleplerimiz oluyordu. Bunu normalde biz zaten yönetime söylüyorduk; ama toplu iş sözleşmesinde daha çok sendikal anlamda yani sendikanın işyerinde olmasını gerektiren koşullar ve maddeler önemliydi. Sendika gelmeden önce de biz iş alanındaki sıkıntılarımızı ya da sorunlarımızı söyleyebiliyorduk ama çok minimum düzeyde. O kadar fazla da dikkate alınmıyordu. O yüzden ilk etapta önemli olan, sendikanın oraya gelmiş olmasıydı. Ondan sonra bizim isteklerimizin gerçekleşmesi önemliydi. Güç anlamında, hukuki anlamda sendikanın orada olması gerekiyordu.

Nuran: Kadınların maruz kaldığı en kötü uygulama hamilelik sırasıydı. Bunu ben de yaşadım. Doğum yapan bayanların o dönemde günlük bir buçuk saatlik süt izni için bile eve gidememesi...

Greve gitmek ciddi bir karar. İşyerinden gelecek gelirin kesilmesini göze almak gerekiyor. Başka ne tür tepkiler aldınız?

Ayşegül: İnsanları bu konuda ikna etmek kolay olmadı tabii. Çünkü ev geçindiren, ayrı yaşayan, ailesine bakmakla yükümlü olan insanlar da vardı, dul olan insanlar da vardı içimizde. Biz hem dışarıda parasını kazanan kadın, hem evine ekmek götüren, karnını doyurmak isteyen, diğer insanların sorumluluğunu taşıyan kadınlarız. Diğer tarafta da hak etmediği şeyleri yaşayan kadınlarız. Örneğin bizim işyerimizde Allah'a inanan da inanmayan da var. Başlı örtülü olan da olmayan da var. Çok açık giyinen de var, kapalı giyinen de var. Her şekilde insan var bizde. Yönetim burada, kimin kültürel anlamda nasıl yetiştirildiğini biliyor, ona göre davranıyor. Bu insana nasıl baskı yapabilirsin? Mesela Kuran'a el bastırabilir; çünkü inançlı. E ben ne yapacağım inançlı olduğum takdirde? "Kuran'a el bastım, sendikaya üye olamam." Psikolojik baskı bu. Bu da yapıldı. Ama inanç ve umut çok önemli bir şey. Baskı altında bir yerde çalışırken her an kapının önünde olmak var, bir de mücadele sonucunda hak kazandıktan sonra onu devam ettirmek var. Şimdi insanlar bunu bildiği için belki, o bilinçle ilerlediklerinden dolayı, bu farkı görebiliyorlar. Her an kapının önünde olabileceğini düşünmek farklı bir şey; insanlarla el ele tutuşup, sesimizi birazcık daha yükseltip, bazı şeyleri düzeltip, orada uzun vadede kalıp çalışmak başka bir şey. Belki insanlar bunu düşünerek katıldıkları için bu da bayağı önemli oldu. Sendika zaten en başından beri her zaman yanımızdaydı. Grevdeyken de, sürekli yanımıza gelip gittiler. Kırılma noktasına geline anlar da oldu, kendi aramızda, arkadaşların durumlarında. Hani o durumlarda merkez yanımızdaydı, desteğini bizden esirgemedi. Zaten esirgeseydi bizim grev de bu kadar sürmezdi diye düşünüyorum. Sonuçta arkadaşlarımızdan maddi ya da manevi anlamda kötü durumda olanlar da vardı; ama merkez destekledi. İşverenin istediği de zaten buydu: insanların enerjisinin, umudunun düşmesi ve kendi kendilerine dağılması. Ama biz hep birbirimize destek olmaya çalıştık. Hep gelip çok iyi işler yaptığımız söylediler; çünkü biz hayatımızda daha önce sendikal anlamda tecrübesi olan insanlar değiliz. Hele grev anlamında hiç hiç değiliz. Bunu hep sürekli yaşayarak öğrendik. Onlar gerçekten çok uzun yıllar bu işin içinde oldukları için nelerle karşılaşabileceklerini biliyorlardı, olması gerekenin bu olduğunu, ayakta dimdik durmamız gerektiğini söylediler; onların tecrübesinden çok destek aldık; bu göz ardı edilemez. Bir de medyadan, sivil toplum kuruluşlarından, kadın konfederasyonlarından destek aldık. Olayımızı duyup bize destek olmak isteyen herkes yanımızdaydı. Tabii bu da kolay olmadı. Basın Atölyesi'nin de katkısı oldu. ICEM'in yanımızda olması, feminist kadınların yanımızda olması hepsi çok önemliydi bizim için.¹

Nuran: Benim ailem greve çıkmam konusunda bana destek oldu. Babam sendikalıydı. Eşimin de sendika hakkında bilgisi vardı. Diğer arkadaşlarım da fazla sorun yaşamadı. Zaten herkes çok heyecanlıydı. İlk defa grev yapılacaktı.

Eylemlerinizin sonucunda neler oldu? Nasıl kazanımlar oldu? İnsanca koşullarda çalışabiliyor musunuz iş yerinde artık?

Ayşegül: Tabii ki. Mesela grevden döndükten sonra çok gergin bir atmosfer vardı. Biz büyük bir zafer kazanıp içeriye girmenin mutluluğunu yaşıyorduk. Yani o bakmış, o bir şey demiş, hiç umurumuzda bile değildi. Biz 448 gün dışarıda kaldık, gerçekten de içeriye özlemişiz. Kafeteryası, çalışma ortamı, dolaplar, soyunma odaları, her yeri özlemişiz. Dışarıda farklı bir mücadele verdik. Üretim alanına indiğimiz zaman orda çalışanlar açısından olumsuz, soğuk bir hava vardı. Ama biz içeriye girdiğimizde onların takındığı tutumlar gayet ezilmiş gibiydi. Sonuçta biz direndik, geldik; ama onlarda bir hazmedememe durumu oldu. Çalışanlar, şefler, müdürler hepsi böyleydi. Orada söyleyeceğimiz en ufak söz bir kavgaya bile sebebiyet verebilirdi. Biz daha temkinli, daha sakin olmaya, yapacağımız işleri daha dikkatli yapmaya çalıştık. Çünkü bu süreç içinde işveren bize çeşitli oyunlar oynadı. Belki bu da bir oyun olabilir diye düşündük. O yüzden biz olaya şöyle baktık: “Biz buraya geldik, işimizi yapmalıyız, işimiz bu. O farklı bir olaydı”. Ama tabii ki büyük bir hazımsızlık oldu. İçerdeki koşullardan bahsedecek olursak, tabii konuşma şekilleri değişti, aramızdaki diyalogda problem oldu. Daha fazla sesimizi duyurmaya çalıştık. İçerde çalışırken bizimle birlikte mücadele eden her insan kendini savunabilir hale geldi. Özgüven kazandı herkes, kendini daha iyi ifade etmeye başladı. Önceden lavaboya çıkarken bizden kaç dakika kaldığımız isteniyordu, bunu da panoya yazıyorduk. O pano işe girdiğimiz alanın dışındaydı ve erkeklerin de gözünün önündeydi yani son derece rahatsız ediciydi, o kalktı. Mesela kadınların anne olma hakkı sıraya konulmuştu bizde, o kalktı. Bana söylendiği zaman ben direkt cevabını verirdim. Benim için amir, memur fark etmez. İş alanında ondan alt tabakada olabilirim ama benim yaptığım üretim sayesinde onlar belirli yerlerde oturuyorlar, o statüye sahip oluyorlar. O yüzden aslında ilk önce bana saygı duymaları gerekiyor. Haklı olduğum noktada ben çatır çatır konuşurum; bundan da son derece rahatsızlar. Ama, o zamanlarda ne kadar konuşmaya çalışsanız, ön planda olmaya çalışsanız bile öyle bir ortam oluyor ki siz bile savunmasız kalabiliyorsunuz. Mesela bir hata yapıyorsunuz ve otuz kişinin önünde şefiniz sizi azarlıyor. İlk işe girdiğimiz zaman kafamızı kaldırıp duvardaki saate bile bakamıyorduk. “Önündeki işe bak! Etrafa niye bakıyorsun, niye seyrediyorsun, buraya bakmaya mı, gezmeye mi geldin?” Aslında bu anlamda en çok yaralanan biziz. İnanır mısınız, kafamızı kaldırıp saate bakamıyorduk. Bunları ifade ederken karşı taraftaki insana daha sert ya da aşağılayıcı değil, daha sakin bir ses tonuyla ama yaptığının yanlış olduğunu söyleyerek karşı çıktık. Daha sert çıkanlar da oluyor, o zaman onları sakinleştiriyoruz. Etkileyici ve sakin konuşmak lazım... Yoksa daha baskın bir şekilde cevap geliyor. Sonuçta işçiyiz, yani bir yere kadar savunabiliyoruz. Ondandır çok farklı politikalar uygulanabilir. “Üretimi tehlikeye soktu”, “iş kanununa aykırı davrandı” diye ihtar yazdırılıp işten çıkartılabilirsiniz. Daha sakin

davranmak gerekiyor. Ama insanlar bu tarz konuları ifade edemeyince daha da bir suskunlaşıyorlar. Yani belki kendi içine atıyor, belki arkadaşına, eşine söyleyebiliyor ya da kimseye söyleyemiyor. Söyleme imkânı oldu. O zamanlarda ortaya çıktı bunlar. Yani biz bunların hepsini yaşadık; o yüzden hep beraber olup sessimizi hep beraber çıkartıyoruz. Kendini ifade edemeyen arkadaşlar bu grev sürecinde veya bizimle yaşadığı dönemin de faydasıyla kendini ifade etmeye çalışıyor. Sendika da bizim kendi kendimizi ifade etmemiz için alan açtı. O röportajlarda sendikal anlamda bilgi verilmiştir elbette ama, bizler de gereken şeyleri söyledik. Yönetim olarak sadece kendi açılarından değerlendirip kendi sözlerini söylemediler. Bu da güzel bir şey. Birçok şey değişti. Daha rahatız şu anda. Özgüvenimiz geldi. Cesaretlendik. Önceden bir olay olduğu zaman susuyorduk; ama şimdi öyle değil.

Nuran: Örgütlenmek için işyerinden uzak yerleri tercih ettik. Kişinin kendi evi, arkadaş toplantıları gibi yerler. İnsanlar işyerinde rahat olamıyorlar. Çünkü işyerinde bir şeyler söylese, ya işinden olacak ya da şefin yada müdürün ağır ithamlarıyla karşı karşıya kalacak. Ama dışarıda bunları söylemek daha rahat.

Novamed eyleminin başarılı olmasındaki etkenlerin neler olduğunu düşünüyorsunuz?

Ayşegül: Bunun böyle olmasının sebeplerinden biri öncelikle bizim gerçekten sağlam bir duruş sergilememizdi. Bu, kadınların birbirine olan desteğiyle alakalı bir şey. Sonra, arkamızda güçlü bir sendikanın olması, akabinde bu olayın uluslararası arenaya taşınıp orada insanlara bu yaşadığımız olayların birebir, insanların gözlerinin içine bakılarak anlatılması... Grevdeyken de STK'ların bize yardımı çok önemliydi. En çok da kadınlardan gördük desteği. Sadece tek başımıza başarmadık. Biz ayakta dimdik durduk, çevremizden de destek aldık, hep beraber bunu göğüsledik. İnandığımız ve hakkımız olan bir şeyi kazandık. Bir de bizim zaten firmamız yabancı.

Nuran: Türk firması olsaydı bu kadar ses getirmezdi. Zaten burada firmalar sendikalaşmayı istemiyorlar. Farklı illerde üretim fabrikaları olacaktı; ama oralarda da sendika olmayacaktı. Dolayısıyla bize destek olan kimse olmayacaktı. Ama bizim firmamızın dünyadaki diğer üretim fabrikalarının hepsinde sendika var. İşçilerin hepsi sendikalı. Novamed yabancı firma olduğu için diğer ülkelerdeki meslektaşlarımızdan, farklı ülkelerin sendika ve STK'larından inanılmaz destek aldık. Firmayı tüm dünyada kınadılar. Bu nedenle firma son derece kuvvetli bir baskı gördü ve bizler bu sayede başarıya ulaştık.

Peki, insanların sendikaya dair fikri değişti mi? Sonuçta insanlar sendikayla birçok hakkın kazanılabileceğini gördüler.

Ayşegül: Burada aslında herkes sendikalı olmalı. Her ne kadar içerde sendikalı olanlar fazla olmasa da bizim yararlandığımız haklardan sendikalı olmayanlar da yararlanıyorlar. Bizim amacımız onları da sendikaya çekmekti. Biz isterdik ki hep beraber olsun; çünkü biz orada bir mücadele verdik. Tabii ki onlar da yararlansın ama, bizim dışarıda 448 gün kalmamıza sebep olanlar onlar. İşin bu boyutu var. Aslında bizi istemeyenler onlar. İnsanları inandırmak o kadar zor bir şey ki! Bizim insanımız örgütlenirken örgüt kelimesini bile yanlış anlayıp yanlış şekilde değerlendirip yaklaşmıyorlar. Örgütlülüğü, vatana millete yanlış yapmak diye anlıyorlar. Örgütlülük bir hak hukuk mücadelesidir. Olumsuz yönde bir şey değildir. Aileden gördükleri, kulaktan dolma şekilde biliyorlar. İnsanlara anlatmaya çalışıyoruz. İşin garip yanı sendikanın ne olduğunu bilip de yaklaşmayan insanlar da var. Bu çok sinir bozucu bir durum. Diyorlar ki: “Ne elde ettiniz?” Maddi olarak bir şey elde etmek gerekmiyor. Sonuçta biz bir savaş verdik yapılan her şey için. Yeri geldi çamur attılar, yeri geldi taş attılar. Ama biz mücadele ettik, “arkadaşlarımız” dedik. İçeri girdiğimizde başlangıçta biz de onlarla konuşmadık. Soğuk bir hava vardı, “bize böyle yaptılar, niye konuşalım?” diyorduk. İlk dört beş ayı böyle geçirdik. Sonuçta onlar da bundan muzdaripler. Bizim içimizde de ev geçindiren insanlar var. Sen de yapıyorsun ama bak o insan mücadelesini veriyor, o da seninle aynı koşullarda. Ama o dışarı çıkmış, neden sen yanında değilsin? Ses yok. O yüzden ilk dönemlerde soğuk havalar esti. Sonra sendika da dedi ki, “onlar sizin iş arkadaşlarınız, onlarla aynı ortamda çalışıyorsunuz, aynı havayı soluyorsunuz, yeri gelince aynı yerde duracaksınız iş alanında, yeri gelecek sen ona eğitim vereceksin, göstereceksin, destek olacaksın.” O yüzden böyle olmaması gerektiğini söylediler.

Sendika içinde kadın komisyonu olarak ayrı bir çalışma yürütüyor musunuz? Eğer böyle bir komisyon var ise bu komisyonun gündeminde, toplumsal cinsiyet konusu üzerine kadınlar için eğitim veya okuma çalışması düzeyinde bir çalışma var mı?

Ayşegül: Böyle bir çalışma yok. Bizim şu anda kendi sorunlarımız olduğu için bu tür çalışmalara ağırlık veremiyoruz. 2010 yılında bizim sözleşmemiz bitiyor ve biz şu anda sendikalı olarak oldukça az sayıdayız. Yetmiş beş kişi, daha sonra üye olanlarla, bu oldukça az bir sayı. Çünkü biz üç yüz yirmi kişilik bir firmada çalışıyoruz. 2010 yılına kadar sayımızda bir artış sağlayamazsak, bu bizim, firmada çalışmaya devam etmeyeceğimiz anlamına da gelebilir, yaşanan tüm bu süreçler sonunda böyle bir durum da var bizim için. O yüzden bu belki sorunuza tam bir cevap oluşturmadı ama şu anda örgütlenme üzerine ağırlık vermek zorundayız. Kanuna göre yarıdan bir fazla olmamız gerekiyor söz sahibi olabilmek için. Eğer bunu başarabilirsek, belki de kadınlarla birlikte farklı çalışmalara yönelebiliriz. Şu anda çoğalma hedefindeyiz. Ayakta kalma mücadelesi veriyoruz.

Bir söyleşide “...erkekleri de greve başta katabilseydik, grev bu kadar uzun sürmeyebilirdi.” demişsiniz. Bunu biraz açabilir misiniz?

Ayşegül: Depoda çalışan, ürünleri getiren personel erkek. Şimdi içeriye ürün verilmediği takdirde kalkıp da müdürler ürünleri raflardan alıp içerde çalışan kişilere veremeyeceği için orada onu söylemiş. Aslında önemli noktalardan birisi de oydu. Depoda ve sterilizasyonda çalışan erkekleri, üretilen ve tamamlanmış malzemeleri depodan alıp işlem yapılması gereken yere götüren kişileri de aramıza almış olsaydık zaten orada film kopmuş olacaktı. Herkes teker teker gelebilirdi. Bunu hatırlattığımız iyi oldu. Depoda çalışan sekiz tane erkek eleman varsa -bizim ürünleri aldığımız bölge var, orada çalışan da erkek ama bizim üretim alanımızda- ona söylüyor işte şu kod numaralı ürünü getir diye. Depodaki erkek onu kapının önüne getiriyor, oradan alıp içeri üretime veriyor. Şimdi depoda çalışanlar, atıyorum sekiz erkek, greve ya da sendikaya dahil olmuş olsaydı, bu sefer depodan içeriye ürün verecek kimse kalmayacaktı. Bu sefer üretim bölünecekti, gerileme olacaktı.

Ekleme istediğiniz bir şey var mı?

Ayşegül: Sendikalı çalışmayı istemeyen kişilere verilmiş bir cevaptı bu. Sendikalı olmak bir haktır. Bizim çalıştığımız fabrikanın diğer ülkelerdeki çalışanlarının hepsi sendikalı ve bunu çok iyi bilen insanlar. Bizim hedefimiz buradaki yanlış gidişata dur demek; çalışan kadınları, bayanları hafife alan anlayışa, hor görmelere, aşağılamalara karşı çıkmak, bunları engellemekti. Biz bunları sendika ile beraber yaptık. Şimdi ne kadar cesur olduğumuzu, ne kadar sağlam ayakta durduğumuzu herkes gördü orada. Bu da inşallah herkese ders olmuştur.

¹ ICEM: Uluslararası Kimya, Enerji, Maden ve Genel İşçi Sendikaları Federasyonu (International Federation of Chemical, Energy, Mine and General Workers' Unions).